

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio. An Bertha Vidua ratione commissi stupri amiserit jus repetendi
Dotem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

notuit hæredibus mariti, sine prole decedentis, reuenerunt Berthæ, dotem suam, quam marito tempore contracti Matrimonii attulerat repetenti (uti & legata à Marito ipsi relicta) extradere, excipiendo de vita luxuriosa Berthæ & stupro commisso, ex qua causa amisisse eam jus ad dotem (& legata) asserabant. Quare dubitatum est, an, sicut uxor vivente mari-

to committens adulterium amittit dotem. l. consensu C. de repud. c. plurimumque b. t. ita vidua post mortem mariti committens stuprum eandem amittat. Unde
fit

***

QUÆSTIO.

An Bertha Vidua ratione stupri commissi amiserit jus repetendi dotem?

Videtur, quòd non r. quia, quando Jura loquuntur de privatione & amissione dotis, loquuntur de adulterio, quod non committitur nisi vivente adhuc marito: ergo non debent extendi ad stuprum à vidua commissum post mortem mariti, cum privatio dotis sit pœna, quæ locum non habet in casu non expresso. per l. cum quidam ff. de liber. & posth. c. in penis. de R. J. m. 6. 2. Si privatio dotis haberet locum in stupro viduæ, tunc propter injuriam prædefuncto marito illatam: sed vidua prædefuncto marito per fornicationem non infert injuriam, saltem veram & præ-

priam, sed solùm fictam. Bald. in l. Sororem. C. de his, quib. ut indign. cujusmodi injuria ficta non sufficit ad punitionem & pœnam ordinariam, à Jure statutam, incurrendam, sicut, qui corpus exanimatum vulnerat, non punitur de vulnere, quia corpus mortuum offensam non patitur: ergo. Ex quo fit, ut non sit eadem ratio in stupro viduæ, quæ est in adulterio uxoris: ubi autem non est eadem ratio, præsertim in pœnalibus, uti est privatio dotis, non est eadem Juris dispositio, si de altero Jus taceat, & unum duntaxat exprimat.
3. Privatio à lege inducta pro casu
M m 2   vero,

vero, non debet habere locum in casu ficto. Text. & DD. in *l. fin. C. de interdito Matrim.* Alexander in *l. sororem cit. Jafon. in l. fideicommissum. C. de fideicommissis.* Sed stuprum viduæ post mortem mariti solummodo est adulterium fictum, non verum & proprium: ergo. 4. Licet vafallus, si cum uxore Domini sui adhuc viventis concubuerit, amittat feudum, non tamen amittit, si stupret viduam domini sui jam demortui, uti à contrario decisum esse putat, & infert Baldus in *l. Feud. 21. cap. 2. ibi: si concubuerit (Vafallus) cum uxore domini sui domino vivente.* Ergo etiam, cum Jura statuerint privationem dotis in adulterium ab uxore commissum vivente adhuc marito, à contrario rectè inferitur, eam non esse statutam in stuprum mortuò marito à vidua admissum. Atque sic sentiunt Alex. Deci. Cravetta *conf. 205.* Chaffan. in *Consuetud. Burg. fol. 156. v. sed quero.* & plures alii.

Hæc argumenta tantam habent veritatis apparentiam, ut parum abfuerit, quin & ego huic sententiæ meam adjicerem calculum. Quia tamen contrariam reperi communiorē esse, bonisque fundamentis innixam, censeo quoque veriorē esse, à qua in consulendo & judicando non sit recedendum, ut inquit Anton. Galeatius Malvaticens in suo Consilio Vi-

dua n. 11. 20. Fundamentum 1. sumitur ex illis Legibus, quæ fingunt prius Matrimonium respectu viduæ adhuc perdurare. per *l. fin. C. de bonis maternis:* & ex hoc capite vidua sequitur forum mariti prædefuncti. Jafon & alii in *l. cum quedam ff. de jurisdiction. omn. Judicium.* ac retinet domicilium ejusdem. *l. fin. §. vidua ff. ad Municipial.* adhuc possidet eandem dignitatem, quæ illustratur à marito. *l. fæmine ff. de Senator.* Quidam Pap. *decis. 349.* ac insuper, si forte egeat. de bonis mariti alii debet in memoriam bene transacti Matrimonii. Cyo. in *d. l. fin. C. de bon. matern. l. unum ex familia §. fin. ff. de Legat. II.* ibi. *ne honor bene transacti Matrimonii, fides etiam communium liberorum, decipiat patrem, qui melius de matre præsumperat.* Sed fictio in casu ficto idem operatur, quod veritas in casu vero. *l. filio, quem pater. ff. de Liber. & posthum. & æquitas postulat, ut vidua, cui ob fictionem Juris, quod Matrimonium post mortem mariti adhuc perduret, indulgentur commoda ac privilegia, quæ à marito habuit adhuc vivente in honorem bene transacti Matrimonii, etiam ex transacti Matrimonii violatione penas luere debeat, consequenter dote privari ob incontinentiam, sicut commissam vivente adhuc, ita & commissam defuncto marito; qui enim sentit emolumenta, sentiat &*

& onus ac pœnas, l. secundum naturam ff. de R. J. ergo. Confirmatur ex glossa in c. plerumque h. t. communiter recepta, quæ vult, quod in Matrimonio putativo, quod nimirum propter impedimentum occultum, v. g. consanguinitatis non valet, mulier propter adulterium amittat dotem non minus ac in Matrimonio vero: ergo recte etiam dicitur eam amittere fornicans in Matrimonio ficto, quod Leges stante viduitate fingunt perdurare.

Fundamentum 2. sumitur ex l. penult. C. ad leg. jul. de adult. ubi teste gl. Bart. & aliis habetur, quod maritus non minus patitur injuriam per stuprum ab uxore commissum post dissolutum Matrimonium, quam per adulterium stante Matrimonio commissum, atque ideo maritus, sicut constante Matrimonio præfertur cæteris in accusando de adulterio, ita secuto divortio vel dissolutione Matrimonij præfertur in accusando de stupro postea commissum, quia etiam post solutum Matrimonium ipsi facta censetur injuria: ergo etiam maritus post Matrimonium morte sua dissolutum non minus patitur injuriam gravem per stuprum à vidua admistum, quam per adulterium ipso vivente commissum: ergo pari modo vindicari debet ei negando restitutionem dotis per exceptionem ab hæredibus loco mariti defuncti op-

ponendam, cum mortuus vindicare amplius non possit, & persequi.

Fundamentum 3. desumitur à pari: Legatarius stuprans uxorem testatoris defuncti amittit legatum, sicut amitteret ex adulterio cum illa commissum, dum testator adhuc vivebat, ex ratione, quod testator in priore casu non minus offendatur, & sic legatarius legato reddatur indignus, atque in posteriori: ergo etiam vidua stuprum admittens post mortem mariti non minus debet amittere dotem, quam committens adulterium vivente marito, quia non minus per illud offenditur defunctus, quam per istud. Antec. tenet Glossa in l. Fideicommissum est, quam DD. communiter sequuntur, item Glossa in d. l. uxorem, quam iterum communiter sequuntur Scribentes, ex eadem injuriæ defuncto illatæ causa expressè privans viduam repetitione dotis. Atque ita concludunt Paulus de Castro in eist. II. Marfil. August. de Arimin. Ripa, Modern. Curt. jun. Nevizan. & communiter alij apud cit. Ant. Galeart.

Ad argumenta contraria satis commodè responderi posse videtur. Ad 1. N. Conf. quia idem in Jure statutum est de Matrimonio ficto, seu quod à Jure fingitur adhuc perdurare, quod est statutum de Matrimonio vero, cum, quod Jure esse fingit, pro veritate habeatur, & fictio idem operetur in casu ficto, quod

M m m 3

ope

operatur veritas in casu vero. *l. filio. sit.* non obstante, quod agatur super pœna, ut est privatio dotis; cum fictio æquivalet generaliter ac indistinctè veritati. sic fingitur Matrimonium validè fuisse contractum, si Papa dispenset in radice Matrimonij, & tollat impedimentum retro, non obstante, quòd indè aliis præjudicetur. Dein si fornicans mulier in Matrimonio putativo privetur dote, uti dictum: quare non possit privari mulier fornicans in Matrimonio ficto, seu quod fingitur adhuc existere. Accedit, quòd ista lex privationem dotis, in adulteram statuens, sit favorabilis, scilicet spectans reverentiam ac honorem Matrimonij bene transacti, & tendens ad excludendum peccatum per pœnam privationis: ergo rectè extenditur ad Matrimonium fictum, præsertim cum sit eadem ratio injuriæ marito etiam à vidua illata.

Ad 2. Negatur *Ma. & Min.* nam non sola injuria marito defuncto illata, sed etiam, & vel maxime fictio Juris, vi cujus censetur perdurare adhuc Matrimonium, causa est privationis dotis: & injuria ficta idem operatur quàm vera, ac eodem modo puniri debet. Paritas de vulnerante corpus exanimatum nulla est, quia Jura non fingunt, tale corpus adhuc vivere, sicut tamen fingunt, Matrimonium stante viduitate uxoris adhuc existere. Dein

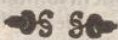
sæviens in corpus exanimatum non solet esse impunis, cum perversa intentio, ex qua provenit talis crudelitas, in æstimatione morali offendat jam occisum, & ei injuriosa sit, eiusque animam contritari suo modo possit. Etiam mortui capaces sunt injuriæ accipiendæ. per *l. 1. & 10. C. de his, quib. ut indign.* Unde & fit, quòd sit eadem ratio in stupro viduæ, quæ in adulterio uxoris.

Ad 3. *N. Ma.* vel *dist.* si lex aliter disponat de casu ficto, quàm de vero, uti fit in *l. fin. de interd. Matrim. sit.* circa casum quemdam particularem. *C. Ma.* generaliter, per se, & ubi aliter non disponit lex, *N. Ma.* Leges *fideicommissum*, & *forem.* nostri Auctores cum Paulo de Castro aliter & melius interpretantur, quàm Alex. & Jason, sibi alibi contrarius, nempe in *l. 2. col. 2. ff. solut. Matrim.*

Ad 4. *N. Antec.* cum non minus inferatur injuria Domino defuncto per concubitus vasalli cum relicta uxore, quàm per concubitus cum ea domino adhuc vivente: ergo indignus etiam in priori casu feudi retentione efficitur. Dein multi DD. putant, quòd in textu *sit, cap. 2.* subaudiatur dictio *maximè*, & sic includatur etiam casus mortis domini - demum alij dicunt, textum procedere, vel potius argumentum inde à contrario deductum,

rum, de casu, quo uxor non amplius est in statu viduitatis, sed ad secundas nuptias convolavit; pro quo casu admittimus & nos, non amitti feudum, si vasallus cum ea concubar; tunc enim non amplius censetur vel fingitur perdurare Ma-

rimonium cum domino directo, & sic ei non infertur iniuria.

TITULUS XXI.

De Secundis Nuptijs.

DECISIO CXLIV.

De Vidua ad secunda vota aspirante cum viro, cujus uxor an adhuc vivat, vel mortua sit, dubitabitur.

SPECIES FACTI.